

Program

Przedszkolaki – Gryzmołniaki. Podstawy myślenia wizualnego w przedszkolu”

Autorki:

Fliegel Barbara

Kaprykowska Magdalena

Kawałkowska Anna

Łuczak Justyna

WSTĘP

Program *„Przedszkolaki - Gryzmołniaki. Podstawy myślenia wizualnego w przedszkolu”* napisany został przez nauczycielki Przedszkola Miejskiego Tarpno w Grudziądzu, panie: Barbarę Fliegel, Magdalenę Kaprykowską, Annę Kawałkowską i Justynę Łuczak. Inspiracją do jego powstania było doskonalenie się autorek w ramach sieci współpracy i doskonalenia „Zobrazuj myśli swoje - zapamiętasz wtedy za dwoje” zorganizowanej przez Ośrodek Doskonalenia i Doradztwa Zawodowego Nauczycieli w Grudziądzu.

Program *„Przedszkolaki - Gryzmołniaki. Podstawy myślenia wizualnego w przedszkolu”* jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego (rozp. MEN z dnia 14 lutego 2017r.).

Ma on charakter otwarty i w miarę potrzeb może zostać wzbogacony o nowe treści edukacyjne, formy i metody pracy.

Główną ideą programu jest nauczenie i wyrobienie nawyku tworzenia prostych notatek graficznych, które w dalszej edukacji dziecka przysłużą się lepszemu zrozumieniu otaczającej rzeczywistości oraz pomogą uporządkować i łatwiej zapamiętać poznane wiadomości. Opanowanie umiejętności dokonywania selekcji informacji i przedstawiania ich w ciekawej formie graficznej sprawi, że nasi wychowankowie staną się kreatywnymi i twórczymi uczniami, a nauka w szkole będzie dla nich przyjemnością, a nie jak to często bywa, uciążliwym obowiązkiem.

UZASADNIENIE

Współczesny człowiek, przedszkolak, uczeń, student, pracownik, niezależnie od wieku i wykonywanych zadań, codziennie jest bombardowany potokiem informacji. Często zagubiony w gąszczu wiedzy próbuje znaleźć skuteczny sposób zapamiętywania.

Refleksyjny nauczyciel ciągle poszukuje nowych metod i form pracy nie tylko po to, by uatrakcyjnić zajęcia ale przede wszystkim zwiększyć efektywność przyswajania wiedzy przez swoich wychowanków.

Proces uczenia się jest skomplikowany a umiejętność wyszukiwania i selekcji informacji w dzisiejszym globalnym i informatycznym świecie prawdziwą sztuką.

Jako ludzie kodujemy informacje poprzez dwa kanały:

- Werbalny – przekaz słowny czyli słyszany przez nasze uszy albo czytany tekst
- Wizualny – poprzez obraz odbierany wzrokiem

Najwięcej zapamiętujemy, gdy do naszego mózgu informacje są przekazywane jednocześnie do obu kanałów. Psychologia poznawcza nazywa to **konceptją podwójnego kodowania**. Połączenie informacji werbalnych z wizualnymi wzmacnia przekaz informacyjny i ułatwia zrozumienie. Każdorazowo zapamiętujemy o wiele więcej i na dłużej, niż gdybyśmy kodowali informacje jednokanałowo.

Chcąc pomóc młodemu pokoleniu w efektywnym uczeniu się - nauczaniu - należy wykorzystać wizualizację, która i tak jest wokół nas i na dobre już zagościła w naszym życiu.

Informacje przekazywane za pomocą obrazu i słowa można zauważyć w różnych obowiązujących regulaminach (np. placu zabaw, boiska, basenu), zasadach zdrowego odżywiania, różnych instrukcjach (np. udzielania pierwszej pomocy, mycia rąk) i rozmaitych etykietach umieszczanych na produktach spożywczych czy odzieży.

Wizualizacja oprócz roli informacyjnej spełnia także rolę dydaktyczną: poznawczą i kształcącą, wychowawczą i utrwalającą. Za jej zastosowanie w nauczaniu przemawia:

- historia - od zarania dziejów ludzkość stosowała rysunki - freski, malowidła
- nauka - udowodniono na podstawie badań skuteczność myślenia wizualnego, koncepcja podwójnego kodowania.

Zatem myślenie wizualne nie jest czymś nowym, jest to raczej szersze spojrzenie na rolę rysunku, obrazu w kodowaniu i zapamiętywaniu informacji.

Od zawsze było wykorzystywane w wychowaniu przedszkolnym, stanowi podstawę edukacji najmłodszych.

Zwizualizowanie własnych myśli i informacji jest doskonałym sposobem nauczania w sposób twórczy, kreatywny i trwały, co stanowi bazę do osiągnięcia sukcesów edukacyjnych.

Przy pomocy wizualizacji przyswajanie wiedzy odbywa się na zasadzie skojarzeń, co znacznie ułatwia poznanie i zrozumienie trudnych i abstrakcyjnych zagadnień. Uczymy się szybciej i skuteczniej, zapamiętujemy dokładniej i na dłużej.

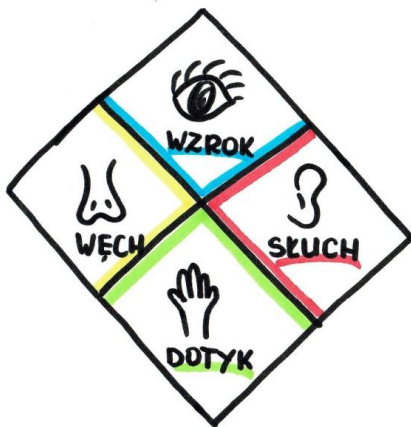
Graficzne zapisywanie treści (sketchnoting):

- ułatwia ułożenie zagadnień z logiczną całość
- pozwala na wydzielenie z szumu informacyjnego najistotniejszych treści
- uwalnia logiczne, kreatywne myślenie.

Własne tworzenie notatek wizualnych służy indywidualnemu i efektywnemu uczeniu się:

- pozwala na eksperymentowanie z linią, kreską, kształtem, słowem, pismem, kolorem
- pomaga opanować, zagospodarować przestrzeń kartki
- uruchamia procesy skojarzeniowe
- wyzwala działanie
- odwołuje się do emocji

Umiejętność budowania własnych notatek graficznych jest procesem polisensorycznym, w którym zaangażowane są najważniejsze zmysły: wzroku, słuchu, dotyku oraz prawa i lewa półkula mózgowa.

- Wzrok - jest wiodącym zmysłem, dzięki któremu lepiej zapamiętujemy materiał
- Słuch - robiąc notatki wizualne bardzo intensywnie słuchamy, bo podejmujemy ciągle decyzje co jest najważniejsze
- Dotyk - rysując czujemy fakturę

papieru, jej gładkość, temperaturę, niejednokrotnie się brudzimy tuszem, mazakiem, czujemy jego wilgoć na skórze

- Węch - tworząc notatki możemy wykorzystać zapachowe pisaki, mazaki i inne narzędzi pisarskie

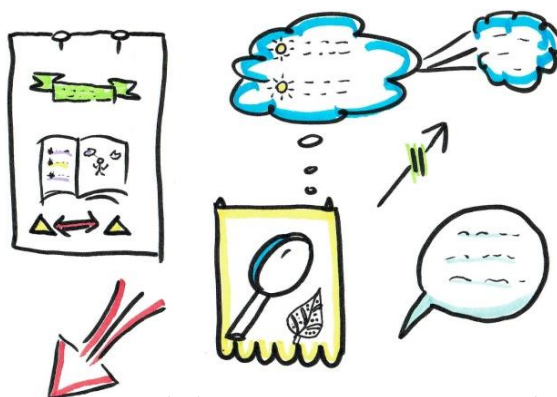
Tworzeniu obrazowych notatek towarzyszą także liczne emocje. A wszystko w co angażujemy się emocjonalnie zostaje w naszej pamięci na dłużej.

Naukowcy z Uniwersytetu Walerloo w Kanadzie na podstawie własnych badań udowodnili, że najbardziej efektywnym sposobem na zapamiętywanie jest samodzielne wykonywanie notatek graficznych.

Sketchnoting z ang. *sketch* – szkic, *noting* - notowanie (notatki wizualne, obrazowe, graficzne, rysnotki, notowanie z elementami rysowania, szkicowania) stanowią mieszankę pisma ręcznego, rysunków, grafik, kształtów i elementów wizualnych takich jak:

- Ramki
- Chmurki
- Strzałki
- Linie, kreski
- Kolor

Mając na uwadze wszechstronny i dalszy rozwój naszych wychowanków proponujemy wprowadzenie myślenia wizualnego do codziennej pracy wychowawczo – dydaktycznej w przedszkolu.

Nauczanie przedszkolaków podstaw myślenia wizualnego, tworzenia własnych notatek graficznych, przyczyni się także do efektywniejszego zdobywania i przyswajania wiedzy w dalszej edukacji szkolnej np.

- Zrozumieniu zasad ortografii
- Przebiegu wydarzeń w lekturze
- Zapamiętaniu dat historycznych
- Zapamiętaniu atrybutów postaci fikcyjnych i historycznych
- Rozwiązywaniu zadań matematycznych
- Zrozumieniu cykli, zjawisk przyrodniczych, fizycznych, chemicznych